

92-gruppens indspil til indskrivningen af KLIMALOVEN I REGERINGSGRUNDLAGET

Klimakrisen er vor generations største udfordring, skrev den daværende regering, i 2022.

Den kommende regering er den sidste, som kan sikre opfyldelsen af det 2030-klimamål, som har været drivende for den nuværende klimapolitik, og den første, der kan sætte et ambitiøst mål for 2035 og dermed sikre dets indfrielse og kobling til langsigtede klimamål.

En ambitiøs klimalov som spydspids for den grønne dagsorden understøtter desuden Danmarks forsyningssikkerhed, drikkevand, dyrevelfærd, miljø og natur, såvel som Danmarks nationale og globale forpligtelser til at handle på klimadagsordenen.

92-gruppen¹ mener derfor, at det er helt essentielt, at Klimaloven indskrives i regeringsgrundlaget.

I lyset af Klimarådets konklusion om, at Danmark ikke er på vej til at nå 70% målet, er en ambitiøs revurdering af klimaloven desuden nødvendig. Der er behov for øget tempo i nationale reduktioner, men også i særdeleshed for reduktionsmål for forbrugsbaserede og internationale emissioner.

I regeringsgrundlaget skal indskrives, at:

- > Regeringen vil sikre en ambitiøs revision og effektiv implementering af den eksisterende Klimalov.
- > Klimaloven har til formål at understøtte Danmarks nationale og globale forpligtelser til at handle på klimadagsordenen.
- > Klimaloven fastsætter konkrete, bindende mål og skal sammentænkes med anden eksisterende lovgivning.
- > Den reviderede Klimalov fastsætter et 2035-reduktionsmål på 90%, et mål om klimaneutralitet i 2040, samt en opjustering af 2030-målet til 80%.
- > Den reviderede Klimalov adresserer biomasse og foder ved 1) at fastlægge datoer for stop af soja import (2040) samt primært træbaseret biomasse (2035) og 2) at sætte et reduktionsmål for afbrænding af træ-biomasse på 90% mod 2040.
- > Den reviderede Klimalov fastsætter foruden de nationale reduktionsmål også ambitiøse reduktionsmål for forbrugsbaserede emissioner; mål for internationale emissioner; mål for finanssektorens finansierede emissioner; samt mål for internationale transportemissioner fra fly og skibe.
- > Regeringen vil sikre, at Danmark, i overensstemmelse med internationale aftaler og i lyset af BOGA-medlemskabet, stopper al fossil produktion senest i 2031, hvorfor olie- og gaslicenser ikke forlænges.
- > Den reviderede Klimalov fastlægger ambitiøse mål for Danmarks internationale klimabistand.

¹ **92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling**, er et samarbejde mellem 26 danske miljø- og udviklingsorganisationer, som arbejder for at fremme en bæredygtig udvikling i hele verden.

92-gruppens medlemmer er:

Care Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Danmission, DIB, DOF BirdLife, Dyrenes Beskyttelse, FN-forbundet, Global Aktion, Greenpeace, IWGIA, Kvindernes U-landsudvalg, Klimabevægelsen, Mellempolkeligt Samvirke, Natur og Ungdom, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam Danmark, Red Orangutangen, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Grøn Omstilling, Sex&Samfund, U-landsforeningen Svalerne, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, World Animal Protection Danmark, WWF Verdensnaturfonden.

92-gruppens anbefalinger til KLIMALOVEN

Grundet lovgivningens vigtighed er det ønskværdigt, at processen for revision af loven er inkluderende, især for inddragelse af interessenter - herunder civilsamfundet.

92-gruppen har udarbejdet en række anbefalinger til revision af den nuværende klimalov, som også er indsendt til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet (*Høring over forslag til lov om ændring af lov om klima, fastsættelse af klimamål for 2035, fremrykning af de langsigtede klimamål og justering af klimaprogram (journalnummer 2025-2356.)*) som vi tillader os at gengive i det følgende:

1. Vi anbefaler et 2035-reduktionsmål på 90%.

Der er behov for øget tempo i reduktionerne og et ambitiøst 2035-mål. Den tidligere regerings lovforslag havde indskrevet et mål 82% i 2035. Vi anbefaler, at målsætningen om reduktion af drivhusgasudledningerne i 2035 bliver sat til 90%, sammenlignet med 1990. Dette skal ses i sammenhæng med vores anbefaling om, at Danmarks mål for klimaneutralitet fremrykkes til 2040, og at målet for 2030 bliver opjusteret til 80%. Med en lineær reduktionssti fra 80% i 2030 til klimaneutralitet i 2040, lander man på 90% reduktion i 2035. Et mål på 90% reduktion i 2035 vil også sikre, at Danmark er foregangsland i EU, som har et mål om 90% reduktion i 2040.

2. Vi anbefaler, at der indskrives et ambitiøst reduktionsmål for forbrugsbaserede emissioner

Forbrugsbaserede udledninger er ikke nævnt i lovforslaget, selvom det er indskrevet i regeringsgrundlaget i 2022. Det forbrugsbaserede klimaaftryk knytter sig til det danske forbrug, uanset hvor i verden, udledningerne finder sted.

Ifølge Energistyrelsens Global Afrapportering 2025 var Danmarks forbrugsbaserede klimaaftryk 60 mio. ton CO₂e i 2023, mens Concito i 2023 opgjorde Danmarks samlede globale forbrugsudledninger til 74 mio. CO₂e. Begge estimater er væsentligt større end Danmarks territoriale udledninger. For at vi får en ambitiøs og målrettet indsats for at nedbringe udledningerne for vores forbrug, bør klimaloven have et reduktionsmål for forbrugsbaseret klimaaftryk. Det er helt essentielt at indtænke de forbrugsbaserede tal i loven. Danske kommuner, danske regioner og andre aktører, som arbejder med forbrugsbaserede udledninger, har brug for, at regeringen også løfter på området.

Klima- og Omstillingsrådet vurderer, at hvis Danmark skal leve op til det moralske og historiske ansvar, som er fremhævet i Klimaloven, må en reduktion på 83% i 2035, relativt til 1990, anses som minimum. Disse beregninger bør anvendes som grundlag for fastsættelse af et ambitiøst og nødvendigt reduktionsmål.

3. Vi anbefaler, at internationale emissioner indskrives i en ny klimalov

Der er brug for en større og bedre forståelse af Danmarks klimaansvar, hvor vi ikke blot ser på territoriale udledninger. De langsigtede klimamål vil ifølge lovforslaget udelukkende omfatte udledninger på dansk grund. Men Danmarks klimaaftryk er langt større, end hvad der er indregnet i den nuværende klimalov. Hidtil har den globale søjle i Danmarks reduktionsindsats bestået af en særskilt global strategi og afrapportering uden bindende mål og klare pejlemærker. Danmarks massive globale CO₂-aftryk taget i betragtning, er det ikke tilstrækkeligt alene med en juridisk forpligtende reduktionsindsats i forhold til Danmarks territoriale udledninger.

4. Vi anbefaler, at der 1) indskrives reduktionsmål for finanssektorens finansierede emissioner på 60-70% i 2030 sammenlignet med 2020, og netto-nul senest i 2050 2) indføres et forbud mod at finanssektoren kan låne penge til og investere i fossile selskaber.

Ifølge tal fra Nationalbanken er den danske finanssektor alene via sine investeringer i børsnoterede selskaber ansvarlig for udledninger på over 100 millioner tons CO₂e. Til sammenligning er Danmarks samlede territoriale udledninger, ifølge den Globale Afrapportering 2025, 38,8 mio. tons CO₂e i 2023.

Ifølge FN's High-Level ekspertgruppe på emissioner, kræver Parisaftalen og 1,5-graders målet, at finansielle aktører reducerer deres finansierede udledninger med 50% i 2030 sammenholdt med 2020. Med reference til den analyse, foreslår vi et reduktionsmål for finanssektorens finansierede emissioner på 60-70% i 2030, sammenlignet med 2020, og netto-nul senest i 2050. Målet skal dække det klimaaftryk, som finanssektorens investeringer og finansiering medfører herhjemme og globalt. I tillæg hertil skal der sættes femårige delmål ud fra en lineær reduktionssti frem mod 2050. Lovgivning fra EU forpligter finanssektoren til at rapportere på sine finansierede udledninger, hvilket betyder, at der er data til at måle reduktionsindsatsen. At sætte reduktionsmål for sektoren er derfor et helt naturligt og nødvendigt næste skridt ift. den regulering, der har fundet sted i EU. For at finanssektoren kan opnå dette mål, skal der indføres et forbud mod, at finanssektoren kan låne penge til og investere i fossile selskaber.

5. Vi anbefaler at adressere biomasse og foder i klimaloven ved 1) at fastlægge datoer for stop af soja import (2040) samt primært træbaseret biomasse (2035) og 2) at sætte et reduktionsmål for afbrænding af træ-biomasse på 90% mod 2040.

En ny klimalov skal have fokus på import af biomasse og dyrefoder, der har stor betydning for Danmarks udledninger, der rækker langt ud over territoriale grænser. Danmark importerer store mængder foder til produktionsdyr samt biomasse, som fejlagtigt opfattes som CO₂-neutralt på grund af internationale regnesystemer, selvom afbrændingen faktisk bidrager til CO₂-udledning. Selvom Danmark formelt set følger FN-principperne for hvordan klimaskadende aktiviteter opgøres, bidrager Danmark på helt urimelig vis til de globale udledninger og på en måde som ikke er et foregangsland værdigt.

Vi anbefaler, at der etableres et stop for import af soja senest i 2040 samt af primært træbaseret biomasse senest i 2035. Frem mod forbuddenes ikrafttræden skal mængden af importeret træbaseret biomasse og soja reduceres.

6. Vi anbefaler, at Danmark tager ansvar for de internationale transportemissioner fra fly og skibe, og sætter et 2035 reduktionsmål på 80% sammenlignet med 1990.

Emissioner fra international transport har siden Kyoto-aftalen primært været overladt til FN's organisationer for søfart (IMO) og luftfart (ICAO), og er således ikke medregnet i nogen af medlemsstaternes udledninger. Danmark bør tage ansvar for sine internationale transportemissioner, og sætte et 2035 reduktionsmål på 80%, sammenlignet med 1990. Målet bør opgøres på baggrund af flybrændstof tanket i Danmark samt 50% af brændstofforbrug i forbindelse med havneanløb i Danmark (som opgjort i EU ETS).

7. Vi anbefaler, at ambitiøse mål for Danmarks internationale klimabistand fastlægges i Klimaloven.

Den finansielle støtte er en forudsætning for, at Parisaftalens mål kan efterleves. I tråd med Klimarådets forslag anbefaler vi, at der sættes et pejlemærke for den årlige størrelse af Danmarks finansielle klimastøtte i kroner og øre i den langsigtede globale klimastrategi. Vi foreslår, at Danmarks fair andel af det nye globale klimafinansieringsmål indarbejdes i Klimaloven. Den fair andel bør baseres på Danmarks andel af BNI blandt de rige lande, som ifølge Parisaftalen og COP29-aftalen om et nyt klimafinansieringsmål (november 2024) har en klar forpligtelse til at bidrage med klimafinansiering.

8. Vi anbefaler, at Danmarks klimamål anskueliggøres gennem et bredt spektrum af virkemidler

For at nå 2030-målet er der behov for at den nye regering hurtigt udarbejder forslag til indsatser, der kan nå målet, og at Folketinget, efter en offentlig dialog, vedtager flere supplerende indsatser. Vi anbefaler, at en ny regering afsøger et bredt spektrum af metoder til at anskueliggøre reduktionsmål.

Den tidligere regerings fokus på svært implementerbare tekniske løsninger, især CCS, var kritisabelt, fordi CCS både er dyrt og lige nu har en meget lav operationalitet. Tillige betød alvorlige problemer med CCS-udbuddet, at regeringens anskueliggørelse af 2030-målet blev konkluderet som utilstrækkelig.

Vi anbefaler at hovedvægten af metoder lægges på indsatser, der både reducerer klimabelastningen og også bidrager til andre vigtige dagsordener som at gøre EU uafhængig af fossil energiimport og at reducere belastning af grundvand, søer, åer og hav o.a. Samtidig bør Danmark styrke den lokalt drevne udbygning med vedvarende energi og omstilling fra biomasse til varmepumper, geotermi m.m., så vi kan reducere importen af både biomasse og el, - en import som belaster klimaet i de lande, vi importerer både el og biomasse fra.

9. Vi anbefaler at olie- og gaslicenser ikke forlænges, men at Nordsøaftalens smuthuller i stedet lukkes.

Inden valget åbnede tidligere klima-, energi- og forsyningsminister Lars Aagaard muligheden for, at nuværende olie- og gaslicenser med udløb i 2042 kunne forlænges til 2050.

I 2042 er Danmarks CO₂-budget overskredet og Danmark vil bidrage til at forværre klimakrisen yderligere. Ifølge *Tyndall Centre for Climate Change Research* skal rige lande som Danmark stoppe al fossil produktion senest i 2031, hvis vi skal have en 67% chance for at holde temperaturstigningen under 1,5 grader.

Omvendt er Nordsøaftalen fyldt med smuthuller, der ved hjælp af naboblokke og minirunder, samt Total Energies eneretsbevilling der indeholder flere uudnyttede felter, tillader at åbne nye olie- og gasfelter kan åbnes. Det på trods af Danmarks medlemskab i BOGA.

92-gruppen tegnes i denne sag af:

Care Danmark, Danmission, DIB, Global Aktion, IWGIA, Klimabevægelsen, Mellempolkeligt Samvirke/Action Aid, Netværket for økologisk folkeoplysning og praksis/Øko-net, Nyt Europa, Oxfam Danmark, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Grøn Omstilling, VedvarendeEnergi, Verdens Skove, World Animal Protection Danmark, WWF Verdensnaturfonden